

Checklista vid aborter hos kor

1. Besättningsbeskrivning

Besättningstyp? mjölk kött blandat

Mjolkproduktion (medel/år/ko)? .....

Antal kor? .....

Antal dräktiga kvigor? .....

Stalltyp för mjölkande kor? uppbundet varm lösdrift kall lösdrift

för sinkor? uppbundet varm lösdrift kall lösdrift

för högdräktiga kvigor? uppbundet varm lösdrift kall lösdrift

---

Betäckning? HF-semin djurägarsemin parning

Rekrytering? egen inköp

Nyligen inköpta djur? nej ja

BVD-klass? fri ej fri

Finns andra djurarter i besättningen? nej ja

---

2. Anamnes - allmänt

Antal kalvningar under senaste året? .....

Antal aborter under senaste året? .....

I vilket dräktighetsstadium skedde aborterna?

0-3 mån

3-6 mån

6-9 mån

Visade kor som aborterade kliniska symtom?

nej

flytningar

kvarbliven efterbörd

annat: .....

Hade foster och fosterhinnor synliga förändringar?

nej

autolys

nekroser

annat: .....

Antal död/svagfödda kalvar under senaste året? .....

Hade korna förlossningsproblem?

nej

ja: .....

Visade de död/svagfödda kalvarna sjukdomssymtom?

nej

ja: .....

Har antalet omlöpningar varit förhöjt under senaste året?

nej

ja

Har det funnits tecken på pågående infektionssjukdom i besättningen under senaste året?

nej

hosta

diarré

annat: .....

Om egen tjur - har tjuren haft sjukdomssymtom under senaste året?

nej

ja: .....

ingen tjur

---

3. Klinisk undersökning av ko som aborterat

Öronnr .....
 Ras .....
 Födelseår .....
 Senaste kalvning .....
 Laktationsnummer .....
 Senaste insemination .....
 Härstamning (M, F, MF) .....

Vilken längd (cm från hjässa till svansrot) har fostret (se figur)? .....

	Nej	Ja	Kommentar
Finns synliga förändringar på fostret?			-missbildning
			-mummifierat foster
			-autolyserat foster
			-gråvita fläckar på huden
			-annat: .....
Finns synliga förändringar på fosterhinnorna?			-ogenomskinliga områden
			-läderartade områden
			-nekrotiserade placentom
			-förstorade placentom
			-ödem, exsudat
			-annat: .....
Har kon kliniska symtom?			-påverkat AT
			-flytningar
			-feber
			-kvarbliven efterbörd
			-annat: .....
Har kon tidigare historia av abort, dystoki, död/svagfödd kalv?			
Har kon utsatts för stress?			
Är kon inköpt relativt nyligen?			

4. Foderstat, foder- och vattenkvalité

	Nej	Ja	Kommentar
Är djurens hull otillfredsställande?			
Är foderstaten otillfredsställande?			
Kan underutfodring av mineraler/spårämnen misstänkas?			
Har fodret låg vitaminhalt?			
Är utfodringsrutinerna otillfredsställande?			
Kan grovfodret misstänkas vara dåligt?			
Kan vattnet misstänkas vara dåligt?			
Kan förgiftning misstänkas?			

5. Stallmiljö, skötselrutiner

	Nej	Ja	Kommentar
Finns faktorer i stallmiljön som kan vara stressande för korna/kvigorna?			
Finns skötselrutiner som kan vara stressande för korna/kvigorna?			
Har skötare nyligen bytts?			

6. Råd på kort sikt

- Vidta åtgärder för att minska ev. smittspridning från aborterande till dräktiga kor.
- Informera djurägaren om ev. zoonossmitta.
- Gör tillsammans med djurägaren upp en plan för hur ev. nya aborterade foster ska tas om hand/ skickas in.

OK

7. Uppföljning

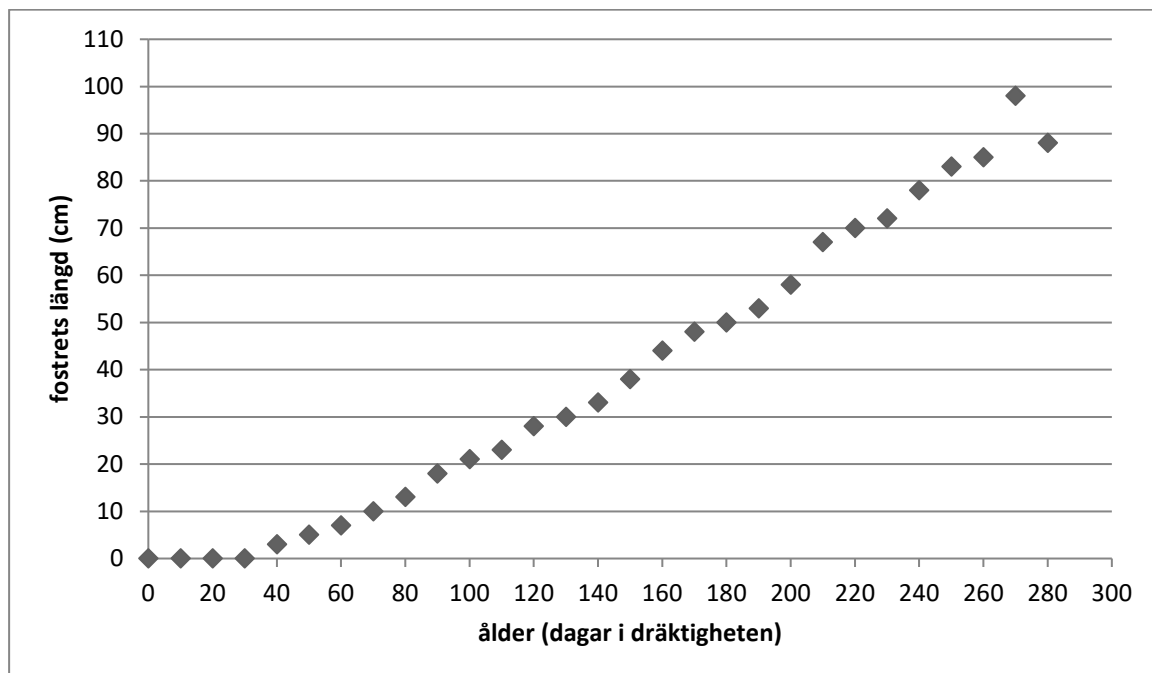
- Ta kontakt med SVA (DOA/Patologen) och diskutera fallet
- Eventuellt göra kompletterande analyser (steg 2)
- Avvakta slutsvar från SVA
- Kontakta djurägaren för att informera om provsvar
- Lägg tillsammans med djurägaren upp en plan för fortsatta åtgärder

8. Utförd provtagning

Prover	ID-nummer	Undersökning *	
Foster och fosterhinnor	.....	Steg 1*	
Blodprov Mjölksprov	....		Steg 2**
Annat material: -foderprov -vattenprov -tankmjölk -övrigt:	....		Steg 2**

*Steg 1: Makroskopisk och histologisk bedömning av foster och fosterhinnor plus relevanta undersökningar (bakt., svamp, virus, parasiter el dyl) beroende på resultatet av PAD.

**Steg 2: T ex serologisk, hygienisk och/eller kemisk undersökning. Steg 2 är beroende på resultaten från steg 1 plus besättningsutredningen.

Figur. Förhållandet mellan fostrets längd och ålder (Arthur, Noakes & Pearson, *Vet Repr and Obst*, 1989).